

A TANTÁRGY ADATLAPJA

BIOKÉMIA II.

Egyetemi tanév 2026-2027

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeş–Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2. Kar	Biológia és Geológia Kar
1.3. Intézet	Magyar Biológiai és Ökológiai Intézet
1.4. Szakterület	Biológia
1.5. Képzési szint	Alapképzés, 6 félév, nappali
1.6. Tanulmányi program/ Képesítés	Biológia (magyar nyelven)/Biológus (B. Sc.)
1.7. Képzési forma	Nappali

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve	Biokémia II.	A tantárgy kódja	BLM1402		
2.2. Az előadásért felelős tanár neve	dr. Kósa Ferencz				
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve	dr. Pap Zsolt				
2.4. Tanulmányi év	II	2.5. Félév	4	2.6. Értékelés módja	Vizsga
2.7. Tantárgy rendszere	Kötelező	2.8. Tantárgy típusa	Alaptárgy		

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszámja)

3.1. Heti óraszám	4	melyből: 3.2. előadás	2	3.3. szeminárium/labor/projekt	2
3.4. Tantervben szereplő összórászám	126	melyből: 3.5. előadás	28	3.6. szeminárium/labor	28
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása (ET)					30
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					20
Szemináriumok/ laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása (nagyobb vagy egyenlő a tantárgy naptárában az ellenőrzési feladatokra előírt összórászámmal)					14
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					0
Vizsgák					6
Más tevékenységek:					
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összórászámja					70
3.8. A félév összórászámja					126
3.9. Kreditszám					4

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. tantervi	Sejttan (Citológia), Biokémia I.
4.2. kompetenciabeli	Alapvető biokémiai vizsgálati módszerek ismerete

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	nincsenek
5.2. A szeminárium/ labor lebonyolításának feltételei	Minden gyakorlaton kötelező a jelenlét. Esetleges hiányzást a félévi oktatási időszak vége előtt, egyénileg lehet pótolni, a tanárral való előzetes egyeztetés alapján. A munkavédelmi szabályok által előírt, hosszú ujjú fehér köpeny használata kötelező. Minden hallgató egyénileg elvégzi a gyakorlatok összes lépését.

6.1. A tanulmányi program elvégzése során elsajátított kompetenciák (a tantervből kell átvenni)

Szakmai kompetenciák	
Kompetencia kódja	Kompetencia
CP2	A végzett hallgató kísérleti tevékenységeket végez a biológia területére jellemző laboratóriumi technikák, eljárások és berendezések alkalmazásával.
Transzverzális kompetenciák	
Kompetencia kódja	Kompetencia
CT1	A végzett hallgató hatékonyan kommunikál tudományos információkat akadémiai és szakmai környezetben, beleértve egy nemzetközi használatú idegen nyelven is, amelyet dokumentációs és disszeminációs célokra alkalmaz.

6.2. A tanulmányi programra jellemző képzési eredmények (a tantervből kell átvenni)

A tantárgy által megcélzott tanulási eredmények		
Kompetencia kódja	Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)	Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)
CP2	2. A végzett hallgató helyesen használja és megmagyarázza a biológia területén alkalmazott szakszókincset, alapvető fogalmakat és törvényszerűségeket, továbbá bemutatja a biológiai rendszerek jellemzőit az élő anyag szerveződésének és működésének elvei alapján.	2. A végzett hallgató meghatározza, leírja és megvitatja/bemutatja a biológia szakterületének főbb fogalmait.

7. Tárgy-specifikus tanulási eredmények

Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)
A kurzus sikeres teljesítése után a hallgató képes:
1. Ismertetni a fő metabolikus útvonalakat, beleértve a szénhidrát-, lipid- és aminosav-anyagcsere alapfolyamatait (glikolízis, glükoneogenezis, citrátciklus, β -oxidáció, karbamidciklus), valamint ezek sejten belüli lokalizációját.
2. Megérteni a biokémiai folyamatok szabályozását és integrációját, különös tekintettel a metabolikus utak közötti kapcsolatokra és a kulcsenzimek szabályozási mechanizmusaira.
3. Leírni a bioenergetikai folyamatok alapelveit, beleértve a biológiai oxidációt, az elektrontranszport-láncot és az oxidatív foszforiláció mechanizmusát.
Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)
1. Metabolikus útvonalak elemzésére és értelmezésére, beleértve az intermedierek átalakulásainak követését és a különböző anyagcsereutak közötti kapcsolatok feltárását.
2. Biokémiai kísérleti adatok értelmezésére, például enzimaktivitási mérések, spektrofotometriás és kromatográfiás eredmények elemzésére és ezek metabolikus kontextusba helyezésére.

3. Egyszerű bioenergetikai és metabolikus számítások és következtetések elvégzésére, például ATP-termelés becslésére, redoxfolyamatok értelmezésére és anyagcsere-változások hatásainak magyarázatára különböző fiziológiai körülmények között.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
A szénhidrátok anyagcseréje. A szénhidrátok emésztése és felszívódása (92-103). A glikolízis (103-112) Az oldalszámok <i>Ádám, V. (szerk.): Orvosi biokémia, Medicina, 3. kiadás, Budapest, 2004</i> megfelelő oldalszámaira utalnak	Frontális ismeretközlés, problematizálás, párbeszéd, Power Point prezentáció	
Glukoneogenezis (113-116). A glikolízis és glukoneogenezis szabályozása (116-122)	Frontális ismeretközlés, problematizálás, párbeszéd, Power Point prezentáció	
A fruktóz és galaktóz metabolizmusa (122-126). A pentóz-foszfát-út (136-140).	Frontális ismeretközlés, problematizálás, párbeszéd, Power Point prezentáció	
A glikogén szintézise és lebontása	Frontális ismeretközlés, problematizálás, párbeszéd, Power Point prezentáció	
A lipidek anyagcseréje (143-146). A lipidek emésztése és felszívódása (190-192). A lipidek szállítása (180-190).	Frontális ismeretközlés, problematizálás, párbeszéd, Power Point prezentáció	
A zsírsavak oxidációja (159-165). A ketontestek keletkezése (165-168).	Frontális ismeretközlés, problematizálás, párbeszéd, Power Point prezentáció	
A zsírsavak <i>de novo</i> bioszintézise (146-153). A trigliceridek szintézise és raktározása (154-157). A foszfolipidek szintézise (193-200).	Frontális ismeretközlés, problematizálás, párbeszéd, Power Point prezentáció	
Az aminosavak anyagcseréje (220-228). Az aminosavak sorsa (228-240)	Frontális ismeretközlés, problematizálás, párbeszéd, Power Point prezentáció	
Az aminosavak átalakulásai. Az ornitinciklus (240-246)	Frontális ismeretközlés, problematizálás, párbeszéd, Power Point prezentáció	
Az aminosavak szénláncának sorsa (246-258)	Frontális ismeretközlés, problematizálás, párbeszéd, Power Point prezentáció	
A nukleotidok anyagcseréje (269-290)	Frontális ismeretközlés, problematizálás, párbeszéd, Power Point prezentáció	
A citrátciklus (79-91)	Frontális ismeretközlés, problematizálás, párbeszéd, Power Point prezentáció	
Bioenergetika (55-68). A biológiai oxidáció (68-70)	Frontális ismeretközlés, problematizálás, párbeszéd, Power Point prezentáció	
Oxidatív foszforiláció (70-79)	Frontális ismeretközlés, problematizálás, párbeszéd, Power Point prezentáció	
Könyvészet Ádám Veronika, Dux László, Faragó Anna: Orvosi biokémia, Medicina könyvkiadó, Budapest, 2006, Biblioteca de Fiziologie Anim., cota 1517 Fazakas Zita, Biokémia, University Press, Targu Mures, 2007, Biblioteca Centrală, cota LEGAL200713764 Fésűs László: Biokémia : Sillabusz orvostanhallgatóknak, Debrecen : Nyomdaipari Szolgáltató, 1998., Biblioteca de		

Fiziológia Anim., cota **944**

Elliott William H. Biochemistry and molecular biology, 3rd edition, Oxford University Press, 2005, Biblioteca de Fiziologie Anim., cota **1269**

Harwood Richard, Biochemistry, Cambridge University Press, 2005, Biblioteca de Zoologie, cota **17679**

Nelson David L., Lehninger principles of biochemistry, W.H. Freeman, New York, 2005, Biblioteca de Zoologie, cota **17660**

8.2 Szeminárium/ Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
A biokémia laboratórium munkavédelmi szabályai. A gyakorlatok rövid bemutatása és a félév során végzendő laborgyakorlatok elvégzésével kapcsolatos szervezési problémák megbeszélése. Bibliográfia ismertetése	Megbeszélés	
A nikotinamid-nukleotidok abszorpciós spektruma.	Kísérletezés, szemléltetés, megbeszélés	
A piroszőlősav és a NADH koncentrációjának meghatározása laktát-dehidrogenáz (LDH) segítségével.	Kísérletezés, szemléltetés, megbeszélés	
A szérum laktát-dehidrogenáz aktivitásának meghatározása.	Kísérletezés, szemléltetés, megbeszélés	
Kromatográfiai alapfogalmak.	Kísérletezés, szemléltetés, megbeszélés	
Gélkromatográfia: a hemoglobin ionmentesítése.	Kísérletezés, szemléltetés, megbeszélés	
Ellenőrző dolgozat	Teszt	
Karotenoidok szétválasztása adszorpciós kromatográfiával.	Kísérletezés, szemléltetés, megbeszélés	
Redukált nikotinamid-adenin-dinukleotidok spektrofotometriás vizsgálata.	Kísérletezés, szemléltetés, megbeszélés	
SDS poliakrilamid gélelektroforézis (SDS-PAGE)	Kísérletezés, szemléltetés, megbeszélés	
SDS poliakrilamid gélelektroforézis (SDS-PAGE)	Kísérletezés, szemléltetés, megbeszélés	
SDS poliakrilamid gélelektroforézis (SDS-PAGE)	Kísérletezés, szemléltetés, megbeszélés	
Pótlás		
Gyakorlati vizsga		
Könyvészet Biokémia II. laboratóriumi gyakorlatok (laboratóriumi jegyzet) - MS Teams.		

9. Értékelés

Tevékenység típusa	9.1 Értékelési kritériumok	9.2 Értékelési módszerek	9.3 Aránya a végső jegyben
9.4 Előadás	Az elméleti ismeretek elsajátításának mértéke	írásbeli vizsga	70%
	Az elméleti ismeretek elsajátításának mértéke	félévközi írásbeli felmérés	15%
9.5 Szeminárium/ Labor	A gyakorlati ismeretek elsajátításának mértéke	írásbeli vizsga	15%
9.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			

A lehetséges 100 pontból 45 pontot kell elérni. A félévközi írásbelik és a laborvizsga meg nem írása kizáró jellegű.

Pont	Jegy
45 - 55 p.	5
55 - 65 p.	6
65 - 75 p.	7
75 - 85 p.	8
85 - 95 p.	9
95 - 100 p.	10

10. SDG-ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)

	A fenntartható fejlődés általános ikonja							
								Nem alkalmazható
								X

Kitöltés időpontja:

2026.04.10

Előadás felelőse:

dr Kósa Ferencz adjunktus

Szeminárium felelőse:

dr Kósa Ferencz adjunktus

Az intézeti jóváhagyás dátuma: 2026.04.20

Intézetigazgató:
dr. Keresztes Lujza előadótanár